

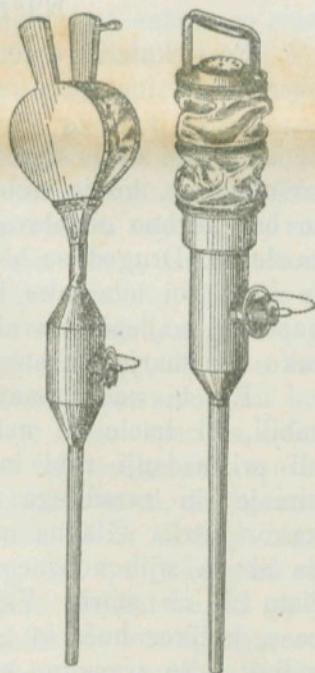
DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Kake méhe naj rabimo za žvepljanje?

Za vsako delo treba primerne orodja, in čim boljše, čim pripravnejše je orodje, tem uspešnejši, in s tem manjšim trudom gre delo izpod rok. Tako treba tudi za žvepljanje trt proti grozdní plesnobi primerne orodja. Za prvo žvepljanje so najboljše tako zvane žvepljalne pušice, kakoršne smo šele pred kratkem priporočali. Za poznejše, za drugo in vsako sledeče žvepljanje so pa žvepljalni méhi boljši in priporočljivejši, posebno pa žvepljalni stroji. Méhov imamo pa zopet več vrst, kateri se po tem razločujejo, kako da so narejeni in sestavljeni. Po njih boljši ali slabši sestavi, razločuje se potem tudi ročnost dela žvepljanja in pa kakovost istega. V obče imamo dve glavni obliki žvepljalnih méhov. Prva je podobna navadnemu méhu, kakoršnega se uporablja za ogenj pihati, glej podoba šteč. 1, druga ima pa okrogli méh, v katerem se nahaja spiralična zmet, glej podoba šteč. 2. Žvepljata pač obadva méha enako dobro, ali velik razloček je pa v tem, s katerim da se žvepljanje ložje in z manjšim trudom vrši. V tem oziru gre pa pač méhu podobe šteč. 2 odločno prednost in to zato, ker se z njim z veliko manjšim trudom žveplja, ker žvepljanje z njim človeka skoro nič ne utruđi. Žvepljanje z méhom šteč. 1 utruđi pa človeka jako, ako dolgo z njim dela. Ta razloček pride pa od tod: Méh šteč. 1 se mora z obema rokama goniti, in ob enem z obema rokama tudi v gotovem ravnotežju obdržati. To poslednje delo je pa tem težavnejše in tem utruđljivejše, čim več ko je žvepla v pušici, ker to dela méh težak. In ako človek celi dan s takim méhom žveplja, bolé ga roki zadaj za pestmi tako, da je joj. Méh šteč. 2 se pa z levico drži, namreč na levici méh med delom leži, in z desnico se ga pa prav na lahko goni, ravnotežja ni treba pa nikakega vzdrževati. Zato priporočamo našim vinogradnikom méh oblike podobe šteč. 2, ne pa onega šteč. 1.

Podoba 1.

Podoba 2.

Kdor ima pa prav dosti vinograda, tisti kupi naj si pa namesto žvepljalnega méha, žvepljalni stroj, kakoršnega se na hrbtu nosi.

—1—

S čim vežimo trte.

Trte po naših vinogradih moramo povezovati. To povezovanje deli se v dva dela: 1.) v povezovanje debel in napnencev, sploh lesa, in 2.) v povezovanje pogankov. Prvo povezovanje imenovati bi mogli tudi zimsko, drugo poletno. Za zimsko povezovanje se je posluževati bek vrbja, ne pa brezovih šibic, kakor se to v kaj dostih krajih po Dolenjskem godi. Že v 19. številki „Dol. Novic“ lanskega leta svetovali smo našim vinogradnikom, da bi si zaplodili posebno rujavo vipavsko beko v zadostni meri, ker je ona neprimerno boljša memo domače rumene. Kmetijska šola na Grmu je oddajala spomladi sajenice te izborne beke po že smešno nizki ceni. Pa glej čudo! več odjemalcev zglasilo se je za nje iz Štajerskega, kakor pa iz cele Dolenjske. In ako se hodi zdaj po naših vinogradih, ter opazuje, s čim da so trte vezane, kaj se zapazi? Da so v zvečine ali s klanimi bekami, toraj vitrami, osobito pa z vrbjem ob potokih nabranim, ali pa clo z brezovimi šibicami zimsko povezane. To kaže pač, da se bek za vežnjo trt pri nas še veliko premalo prideluje, da, pri gotovih gospodarstvih, kar nič ne prideluje. To je ravno, ako ne jako žalostno, vsaj jako nerodno videti.

Zelo ravno tako nerodno je to videti, kakor bi bilo nerodno videti krovca, kateri bi se kritja kake slamnate strehe brez takozvanih krovnic lotil. Zato svetujemo, priporočamo, da prosimo naše vinogradnike, naj se že vendar pridelvanja bek v zadostni meri lotijo. Kadar bodo obveščeni, da kmetijska šola na Grmu, sajenice najpriporočljivejše vipavske rujave beke oddaja, sežejo naj po njih. Saj za začetek treba le par sajenic, za poznejšo pomnožitev rabi se že lahko doma pridelane. Pa tudi glede obrezvanja bek nam je nekaj omeniti. Pri nas na Dolenjskem se beke navadno šele takrat obreže, kadar se jih ravno potrebuje, kadar se jih ima že za vežnjo v roke vzeti. To zopet ni prav, in sicer iz dvojnega vzroka. Prvi je tale: Za vsako delo naj se ima vse potrebno že pripravljeno, že pri rokah kakor pravimo, tako da ni treba eno ali drugo šele iskati, šele pripravljati, ko se ima že rabiti. In to naj velja tudi glede bek. Po vipavskem zgledu naj se beke že na jesen poreže, ter po zimi, ko je zato zlat čas doma pripravi, to je obreže, sortira, v šopke poveže, tako da so za spomladanje vežnjo kar pripravljene, ter v hladni

ter dovolj vlažni kleti shranjene. Drugi vzrok zaradi katerega naj bi se že jeseni po Dolenjskem beke porazale ter pripravile je pa tale. V jeseni ni beka sočna, ni muževa kakor po dolenjsko pravimo, in obrezovanje jej toraj nič ne škodi. Nasprotno je pa beka na spomlad že sočna, no že sočno obrezovati, pa nikakor pravilno delo ni, ker ono škodi rastlini.

Zdaj se pa zmenimo nekoliko o povezovanju pognankov na trtah, ali o poletni vežnji. Ta vrši se ravno zdaj po naših vinogradih in s čim se pognanke veže? Z slamo namočeno v vodi, rafijo, in tudi z takozvanim jute-motozom. Vpraša se, katero vezilo med temi je najpriporočljivejše? Odločno slama, in sicer zato, ker je ona prvič najcenejša, saj se jo vendar doma pridela, ker gre drugič z njo vežnja najhitreje izpod rok, in ker tretjič ni mogoče, da bi slamnate vezi pognanke prejedale, ter da bi se vsled tega pognanki tik vezi odlomavali, in naj še tako silen veter piha. Rafija lik, jute-motoz, vse to se mora kupiti, in je eno kakor drugo odločno veliko dražje, kakor pa slama, in naj bode, da se mora i to kupiti, ker se je znabiti doma ne prideluje. In kako počasno ne gre vežnja s tem vezilom v primeri z ono, zvršeno s slamo, iz pod rok. Prej kakor se poveže le enkrat z rafijo ali jute-motozom, poveže se že lahko trikrat s slamo. In koliko pognankov ne prejé pri silnem vetru rafija ali jute-vez? Pa glej zopet čudo! In pri vseh naštetih prednostih slame, kupujejo naši vinogradniki po prodajalnicah rafijo in jute-motoz. Da, to delajo še celo taki, kateri imajo doma slamo na podu. Ali ni to več kakor smešno? — Gotovo! In zato svetujemo našim vinogradnikom, da se za vežno pognankov le slame poslužujejo, lepo prikrajšane ter namočene slame, ne pa družega vezila. S slamo zveže naj pa vsak pognanke tako, kakor se na njivi s povesti snopje veže, ne pa tako, kakor se veže z beko, kajti poslednja vežnja je zanič, ker se zopet razveže ob količkaj hudem vetru. —1—

Dolenjci kot živinorejci.

Dolenjci smo v živinoreji nekoliko napredovali, ali da bi dosedaj kaj posebnega dosegli in da bi se mogli ponašati pred svetom s svojo živinorejo, tega menda ne bo nihče trdil. Ko bi hoteli našo živinorejo prav označiti, imenovati bi jo morali k večjem „srednje dobro“. V premnogih slučajih je pa slaba. Prav dobri in zavedni živinorejci se na Dolenjskem lahko seštejejo na prste, tako malo jih je. Zgodi se pač, da se časih tu in tam zredi kako posebno lepo živinče ali da se opita par prav lepih volov, ali to so izjeme, to so slučajni vspehi, iz katerih se ne da sklepati na kako posebno zmožnost naših živinorejcev. To so bele vrane, ki se pokažejo, ki pa zopet izginejo, tako da ni pri takih gospodarjih ne sluha ne duha o kaki boljši reji, kakor je n. pr. pri sosedu.

Ako se pri nas kaj posebnega zredi, je to večidel slučaj, ki ga je pripisati navadno bolj ugodnemu razvoju in dobrim lastnostim dotičnih živali kakor pa zavednosti in sposobnosti dotičnega gospodarja, kajti kakor hitro pridejo take živali iz hleva, pa smo z našo rejo tam, kjer smo bili prej. V takem hlevu najdeš navadno bolj slabo rejene krave in večidel zanemarjeno

mlado goved. Če hočemo veljati za dobre živinorejce, se morajo te razmere popolnoma premeniti. To ni zadosti, da le tu in tam zredimo vsled ugodnih lastnosti posameznih živali kaj posebnega, ampak treba je, da prirejamo in redimo sploh lepo živino, tako da se lahko vsak čas ponašamo z njo. Dober in zaveden živinorejec ima v svojem hlevu zmeraj lepo živino, ki je dobra za užitek in za plemo. Dokler ne pridemo tako daleč, je boljše, da molčimo o kakih posebnih vspehih.

Ako smo v živinoreji zaostali za drugimi deželami, temu so krive naše gospodarske razmere, zlasti pa pomanjkanje krme. Pri nas manjka zadostne krme, in zato so tudi vspehi tako pomanjkljivi. Ko bi imeli po naših krajih več krme, bi se tudi pri nas dosegli ugodnejši vspehi, ali pomanjkljiva reja zadržuje ves razvoj in vse izboljševanje naše govede. Kakor ne more slabo obdelano in slabo gnojeno polje dajati bogatih pridelkov, ravno tako tudi slabo rejena živina ne more dajati posebnih koristi. Zato pa proč s tisto polovičarsko rejo, ki je pri nas v navadi! Boljše je rediti manj živine, pa tisto dobro, kakor nasprotno. Sicer so pa razmere za pridelovanje krme pri nas ugodne, in le želeli bi bilo, da izboljšujemo našo živinorejo s pomnoženim pridelovanjem. Stoprav potem se lahko približamo drugim deželam, ki so v živinoreji pred nami, in lahko postanemo boljši živinorejci kakor smo sedaj. —r—

Naše „gmajne“.

Po nekaterih dolenjskih občinah imamo še zmeraj obsežne gmajne, ki se rabijo za skupno pašo. Te gmajne so ostanki iz časov prejšnjega gospodarstva in so danes le še zrcalo naše starokopitnosti. Ker ne sodijo v današnje čase, ko je treba zemljo veliko bolj izkoriščati in bolj skrbno obdelovati kakor nekdanj, so se marsikje razdelile. Drugod se bodo pa še razdelile, kajti greh že in škoda bi bila, ako bi se prostori, iz katerih se dajo napraviti najlepši travniki in rodovitne njive, puščali v tako zanemarjenem stanju kakor sedaj.

Ko bi naše gmajne nekoliko snažili in pametno rabili, bi imele še nekaj pomena za našo živinorejo, ali pri sedanjih rabi in sedanjem brezgospodarstvu ga nimajo, in zaradi tega je bolje, da se danes razdelijo kakor jutri. Glavna napaka pri naših gmajnah je to, da ni na njih nobenega gospodarstva in da se za nje čisto nič ne stori. Vsak dela na gmajni kar hoče in pase, kolikor hoče in kar hoče. Zato so pa te gmajne tudi v tako sramotno-žalostnem stanju. Preobila živina, ki se goni dan za dnevom na te gmajne, shodi vse in napravi več škode, kakor je koristi. Pri tem trpi živina in pašnik. Živina se prepeka na solncu in tava lačna okolu. Kar ne shodi goveja živina in konji, to razrijejo prašiči, ki bi se sploh ne smeli pasti skupaj z drugo živino, ki se pa spuščajo vseeno na pašo, ker dela vsak po svoje, in ker se za vse to nihče ne zmeni. Ali ni škoda zemlje, ki bi dala v ravnih legah lahko najlepše travnike in njive, da leži zanemarjena in tako zavržena? Koliko več bi se lahko pridelalo krme, ko bi se take gmajne razdelile, in ko bi se dobljeni prostori obrnili za setev detelje, napravo travnikov itd.? Po teh shojenih in zanemarenih gmajnah se pogubi pa tudi veliko gnoja, ki nič ne zaleže, ampak nasprotno, ki več škoduje kakor koristi, ker ga puščamo v nemar.

Za ves ta gnoj smo prikrajšani. Škoda, ki se godi po takih gmajnah, se pozna toraj povsod, pri živini, pri gnoju in na gmajni. Zato je pa skrajni čas, da se tudi nam oči odpro in da se na gmajnah kaj ukrene. Ako se nočejo gospodarji sporazumeti, da bi se gmajna čistila in po pameti rabila, naj se gmajna razdeli in naj dobi vsak, kar mu gre!

—r—

Politični pregled.

Hohenlohe je odstopil. To je najnovejša vest avstrijskega političnega življenja, ki je presenetila vse brez izjeme. Odstop komaj imenovanega ministerskega predsednika, na katerega so stavile vse stranke velike nade, utegne imeti jako neljube posledice za avstrijsko vlado. Princ Hohenlohe je obljubil pri svojem prvem nastopu v zbornici, da bo varoval avstrijske koristi nasproti Mažarom, osobito v vprašanju samostojnega ogrskega carinskega tarifa. Tak tarif bi mnogo škodil avstrijski obrti in trgovini ter je nadaljen korak k popolni ločitvi Avstrije in Ogrske. V državnem zboru bi noben poslanec ne bil pritrdil takemu predlogu, in tudi ministri so bili zoper to. A cesar je že 7. in 8. aprila obljubil Wekerlu (ogorskemu ministerskemu predsedniku) in Košutu, da bosta smela svoj čas predložiti ogrski zbornici samostojni ogrski carinski tarif. In sedaj je dal to dovoljenje; 29. majnika je bil tozadevni zakonski načrt predložen v ogrski zbornici. Spet enkrat so zmagali Mažari! Čim so to izvedeli avstrijski ministri, brž so prosili cesarja, naj jim dovoli odstopiti. In odstopili so vsi: princ Hohenlohe in drugi ministri. In kar je jako redko: Hohenlohe ima v tem vprašanju za seboj tudi vso zbornico! Državnozbornski poslanci so bili jako ogorčeni, ko je bila že prej napovedana seja za 29. maj kar na enkrat odpovedana; z vso silo so zahtevali za 30. maj seja in tudi dosegli svojo zahtevo. Kaj se je v tej seji godilo, nam ta čas še ni znano, a gotovo je bila viharina, ker čutijo vsi do malega, da je s tem prizadejana avstrijskim narodom velika sramota ter hud udarec. — Volivna preosnova je tako spet za nekaj časa odmaknjena, in to nekatere izdajavske duše močno veseli. — Novih ministrov kajpada še ni, in bo imel cesar veliko težavo dobiti moža, ki bi si upal zagovarjati postopanje ogrske vlade; če pa kdo poskusi, bo še prej moral iti nego princ Hohenlohe, ki se je pokazal s svojim ravnanjem moškega, značajnega, odkritega, neomadeževanega moža, čeprav tudi on bržčas ne bi mogel izvesti volivne preosnove radi trdovratnosti Nemcev, ki zahtevajo toliko poslancev, da jim je za vedno zagotovljena premoč v Avstriji. Kaj bo vse prišlo iz tega, se niti ne da brž dopovedati, toda ako se ne bodo te stvari z lepa in kmalu uredile, utegnemo doživeti viharjev podobnih onim l. 1848. Čas je pa že tudi, da se pride vendar enkrat na sled skritim domačim sovražnikom države in ljudstva.

Silno viharina je bila seja državnega zbora dne 25. maja, ko so volili odposlance za skupne delegacije. Pred zbornico se je privalila množica demonstrantov s črno-rumeno zastavo. Demonstrirali so branjevc, mali trgovci, trgovski pomočniki in vajenci proti uradniškim konsumnim društvom. Tu pred zbornico so jim policaji iztrgali črno-rumeno zastavo, na kar je

nastal velikansk pretep, in ljudstvo ni odnehalo, dokler ni neki poslanec policajem zastavo iztrgal in jo dal demonstrantom nazaj. Radi tega nečuvenga postopanja policije je nastal velik vihar v zbornici sami; poslanci so zahtevali, da se stvar strogo preišče, krivce pa kaznuje po zasluženju.

22. maja je cesar slovesno otvoril ogrski državni zbor. Nameraval je dalj časa ostati v Budimpešti, a je kar nagloma odpotoval. Zakaj, se ne ve, ampak samo ugiba. — Kolika in kakšna svoboda da vlada na Ogrskem za neogrške narodnosti, samo dvoje: slovaškim duhovnikom je bilo prepovedano kandidirati v državni zbor, a mažarskim ne. Nek župnik je odpuščen iz službe samo zato, ker je agitiral za slovaškega kandidata. Če postopajo cerkvene oblasti tako krivično, kakšna mora šele biti pravičnost posvetnih oblastij!

Ruska državna дума dela velike preglavice carju in vladi. Дума je namreč poslala na carja adresu in odposlanstvo z zahtevo, da se da splošno pomiloščenje vsem političnim kaznjencem ter odstavi sedanja vlada. Odposlanstva car ni hotel vsprejeti, na adresu pa je odgovoril pravosodni minister tako klavrno in nerodno, da je šele prav razdražil poslance. Razmere so se na Ruskem vsled tega tako poostrele, da ne bo nič čudnega, ako izbruhne splošna revolucija. Da car noče odnehati, krivi so zvečine njegovi svetovalci, ki menijo, da se bo dal narod oplašiti in ustrahovati z orjaško silo. A krivično prelita kri kliče le še po krvi.

LISTEK.

Tiskovna pomota.

(Konec.)

Vdova pravi: „Res mi je zapustil moj mož malo zbirko knjig, katerih nisem hotela prodati in jih hranim za svojega sina Milana. Toda med njimi ni ne ene knjige pisane v angleškem jeziku.“

„To pač ni res, gospa,“ odvrne tujec nekoliko nevoljen. „Prav dobro vem, da so tu dobiti angleške knjige! Nalašč za to sem prišel semkaj, da napravimo kupčijo. Prosim, berite!“ To reče in izvleče časopis iz žepa ter ga pokaže začudenim gospe. „Glejte, tu je vaša hišna številka 63. Tu stoji tiskano, da je v tej hiši naprodaj nekaj angleških knjig in celo prav redkih.“

„Zares, to številko ima naša hiša in naše stanovanje,“ pravi gospa, „pa kako je ta številka prišla v časopis, tega si pa ne morem raztolmačiti.“

Sedaj pristopi Milan, pogleda časopis in pravi: „To je tiskovna pomota. Vem za tisto knjižnico; sam sem bil tam ter bi si bil rad kupil kako knjigo, a nisem imel denarja. Mesto 63 pa bi moralo biti tiskano 93.“

Tuji gospod je umolknil za nekaj časa. Ni vedel, kaj bi rekel. V zadregi se je oziral na okrog po sobi. Bla je jako snažna. Oprava je bila sicer stara, a v dobrem stanu. Videlo se je, da so ti ljudje imeli kedaj boljše dneve. Na veliki mizi je še stala svetilka, ter je ležalo razno žensko ročno delo; mati in hčere so delale ali pozno v noč, ali so pa začele že zjutraj zgodaj. Na manjši mizici je stal zajutrek, kava, a v svoji žalosti so popolnoma pozabili nanjo. Zapazil je tudi dragocenosti, katere ste gospodični razložili po mizi. In kamorkoli se je ozrl, videl je stari gospod revščino, a poštenost ter snago in red. Smilila se mu je ta družina in solza se mu je prikradla v oko. Potem spregovori:

„Ljuba gospa svétnikova! Zdi se mi, da me je previdnost Božja pripeljala semkaj v vaše stanovanje; povod temu pa je bila tiskovna pomota. Hotel sem izdati za knjige znatno svoto denarja. Prav zgodaj sem vstal, da ne bi prišel pred menoj kdo drugi in kupil knjige. Pa če stvar prav premislim, tistih

knjig jaz niti ne potrebujem ne; imam jih vse, samo krasno vezane niso. Bom pa denar bolje obrnil. Vaš sin Milan bo pol leta prav lahko izhajal na vseučilišču s tem denarjem, med tem pa se bo že kaj kje odprlo. Jaz sem lord Clifford in osebni prijatelj naučnega ministra; bom govoril z njim o vaši zadevi."

Potem da denarje, bilo je deset velikih cekinov, začudenemu Milanu in reče: "Imejte Boga vedno pred očmi. Učite se pridno in nikar se ne spuščajte v razuzdane norosti vseučilišne mladine; tako ste kedaj lahko opora materi in sestram."

"Na svidenje," je še rekel, in odšel. Milan, gospa in gosposlični, vsi so kar strmeli. Ko so se nekoliko zavedli, hvalili so dobrotljivo previdnost Božjo. Milan je čez eno uro potem že odpotoval, ves srečen in vesel ter poln dobrih sklepov.

Lord je ostal mož beseda. Potegnil se je za Milana pri ministru in tudi pri drugih veljakihi. Oblasti so dale stvar preiskati, in kaj so našli? Oni tekmeč Milanov je bil pravi puhloglavec, kateremu so do stipendije pomagale le dobre besede različnih zavetnikov, ki so se dali preslepiti njegovemu gladkemu obnašanju in sladkim besedam. Stipendijo je dobil Milan. Pridno se je učil, vzorno obnašal in tako kmalu prekosil vse svoje sošolce. Njegova nadarjenost in vestnost mu je pomagala, da je kmalu dobil službo, v kateri se je pomikal naglo višje in višje ter še prav mlad postal sodni svetnik. Bil je svoji materi ponos, veselje in opora. Sam je večkrat pripovedoval to zgodbo, da je pokazal, kako skrbna je Previdnost. Dostavil je: "Dobri Bog je tako ukrenil, da mi je podlaga moje sedanje sreče tiskovna pomota."

Domače vesti.

(Stolni prošt prelat dr. Kulavica) je umrl nena doma na otrpjenju možganov dne 18. maja ob 4. uri pop. — Rojen je bil 23. marca v Podgradu pri Mehovem kot sin tamšnjega učitelja. Na gimnaziji je bil vedno najodličnejši učenec. Po izborni dovršenih bogoslovnihih nauk je bil posvečen v mašnika dne 3. avgusta 1862. L. 1863. je bil poslan na Dunaj, koder je l. 1877. dosegel čast doktorja sv. pisma. — L. 1864 je postal c. kr. dvorni kapelan in študijski ravnatelj ter ekonom v Avguštinju. Ostal je tu 16 let. Postal je potem stolni kanonik in vodja semenišča (l. 1885), l. 1902. pa stolni prošt ljubljanski. — To je prav kratek obris njegovega silno bogatega in plodonosnega življenja. Rajni gospod prošt je bil vseskozi neomadeževan, vnet duhovnik, svojemu poklicu zvest in udan z vsem srcem, bil je dalje na bogoslovnem polju zares učenjak, a doma tudi v mnogih posvetnih vednostih, vrh tega pa človek silno plemenitega srca, katerega so povsod cenili predstojniki, ljubili enaki mu, spoštovali podložni; bil je pa tudi zvest in ljubeznjiv prijatelj ter očetovsko skrben in dober, četudi natančen predstojnik. Dobrote, ki so očitno in skrivši potekale iz njegove roke, so neštevilne; poplačal mu jih je že Gospod Bog. Čeprav v visokih službah, ni nikdar pozabil svoje rodne Dolenjske; mehkega srca je sploh silno ljubil naravo, a sredi naših vinorodnih goric se je kar pomladil, in čil, svež, ves prenovljen je odhajal iz Dolenjske, za katero je na marsikakem visokem mestu srčno rad zastavil svojo vplivno besedo. Da si mu omenil domačega kraja, razjasnilo se mu je lice in postal je živahen, vesel vkljub mnogoterim skrbem svojih obilnih častnih služb. In to mu je posebno v čast, da je ostal vseskozi in vedno vrl Dolenjec, zares domoljub v najboljšem pomenu besede. — Svetila mu večna luč in naj uživa večno plačilo za vsa dobra dela! Bodi mu s temi vrsticami postavljen zares priprost, a prisrčen spomenik udanega in hvaležnega učenca.

(Umrl je) dne 22. m. m. v Ljubljani g. Josip Jeglič, brat prevz. g. knezoškofa dr. Ant. Bonav. Jegliča, po kratki a silno mučni bolezni. Rajni je bil nepozaben in nenadomestljiv načelnik ozir. sodrugi naših gospodarskih društev in naprav, pred vsem "Združne zveze" in "Gospodarske zveze", ki bosta najbolj pogrešali skrbnega in natančnega gospoda. Tih, miren je bil priden kakor čebelica, marljivo delaven od zore do mraka. Preobilno delo ga je končalo. Počivaj v miru blagi značajni mož!

(Prihod novega g. deželnega predsednika Teodorja Schwarza v Novomesto.) Dne 29. m. m. je prišel

g. deželni predsednik svoje uradno popotovanje in počastil s svojim prvim obiskom dolenjsko metropolo. Na kolodvoru je bil sprejet od mil. gosp. prošta dr. Elberta, od preblag. g. c. kr. okrajnega glavarja barona Viljema Rechbacha in od g. novomeškega župana pl. Sladoviča. Nastanil se je g. deželni predsednik v prostiji in kmalo po dohodu obiskal v spremstvu g. prezidialnega tajnika, c. kr. okrajnega glavarja Haasa, mil. gosp. prošta. Od 11. do 1. ure so bili sprejemi na c. kr. okrajnem glavarstvu. Sprejeti so bili vsi načelniki c. kr. uradov in drugih avtonomnih oblastij, kakor tudi zastopniki svetne in redovne duhovščine. Jako veliko županov in občinskih odbornikov je bilo došlo. Vse je g. deželni predsednik silno prijazno sprejel, ter poslušal njih želje in tezuje. Novi g. deželni predsednik je zares ljubeznjivega obnašanja tako, da dobi vsak takoj zaupanje do blagega gospoda. Zavoljo tega je bilo prav, da je bilo Novomesto v zastavah in je tako častilo moža, katerega je milost presvitlega cesarja poklicala na tako važno mesto. Popoldne je g. deželni predsednik obiskal gg. načelnike c. kr. uradov in g. mestnega župana, ter si ogledal državno trtnico in klet, bolnišnico čč. usmiljenih bratov in deželno kmetijsko šolo na Grmu Zvečer so mu napravili bakljado in med večerjo je svirala godba meščanske garde.

Dne 30. maja dopoldne je g. deželni predsednik obiskal tukajšno gimnazijo in ljudsko deško šolo, ter se prepričal, da je neobhodno potrebno novo poslopje. Lep sprejem so gosp. dežel. predsedniku napravili v zavodu čč. šolskih sester v Šmihelu. Tukaj je prisostoval v nekaterih razredih poduku in se izrekel o vsem jako pohvalno. Zelo laskavo in priznalno se je g. deželni predsednik tudi izrekel o prenovljenih obeh novomeških cerkvah. Popoldne ob 3. uri je zapustil Novo mesto. Pri c. kr. okrajnem glavarstvu so se od njega poslovili uradniki tega urada in g. mestni župan. Do meje črnomaljskega glavarstva so gospoda deželnega predsednika spremili mil. g. prošt, g. c. kr. okrajni glavar, župan g. Zorc in podžupan g. Znanec Šmihel-Stopiče. Malo pred mejo novomeškega okrajnega glavarstva na Težki vodi so dokaj primeren odhod napravili g. deželnemu predsedniku Stopičani. Postavili so lepe mlaje in vse je bilo v zastavah. Pozdravila ga je šolska mladina s svojo zastavo pod vodstvom g. župnika Jakoba Porenta, ki je tudi krajni šolski nadzornik, g. nadučitelja, g. kateheta in gdč. učiteljice. Na Luži je bil sprejet od gosp. črnomaljskega okrajnega glavarja Parma, od gospoda dekana semiškega M. Erzarja in župana semiškega z odborniki. Vse se je čudilo ponižnosti in priprosti uljudnosti novega gosp. deželnega predsednika. Zavoljo tega mu zakličemo iz dna srca: Bog ga živi in mu podeli milost in moč, da bo dosegel lepe vspehe na Kranjskem, posebno pa še v vedno tako zapuščen, siromašni Dolenjski in Belokrajini!

(Občni zbor) "Vojaško-veteranskega društva" za Dolenjsko v Rudolfovem se vrši dne 3. junija 1906 ob 3. uri popoldne v gostilni "pri Slonu".

(Kavarnar g. Damisch) prevzame meseca julija kavarno v ljubljanski kazini. Kdo pride k nam za njim, se še ne ve.

(V tujini odlikovani naš umetnik.) G. Feliks Toman, kamnoseški mojster v Ljubljani, ki je postavil že mnogo mojsterskih spomenikov svoje stroke ne samo v ožji domovini, ampak tudi izven njenega okrožja, mojster, čigar umetniško dovršenost lahko gledamo tudi v naši dolenjski metropoli, namreč v kapitelski cerkvi tabernakelj v velikem in stranskem altarju, in pri frančiškanih pet gotiških altarjev, ta mojster je ravnokar dobil na razstavi v Antwerpenu trojno odlikovanje: veliko zlato kolajno, zaslužni križ in priznalno pismo.

(Oddaja zelenih cepičev) iz državnih trtnic na Kranjskem se vrši: v državni trtnici v Črnomlju v četrtek, dne 7. t. m. ob 9. uri; v državni trtnici v Kostanjevici v četrtek, dne 7. t. m. ob 9. uri; v Novem mestu v petek, dne 8. t. m. ob 8. uri dopoldne. Tisti posestniki, ki so se za cepiče zglasili, se opozorijo, naj jih pridejo ob določenem času tja iskati. — C. kr. vinarski nadzornik: B. Skalicky.

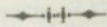
(Ko ze) se bodo letos stavile v novomeškem okrožju sledeče dneve: V torek, 12. junija, na V. Kalu ob 2. uri, v Mirni peči ob 3. uri, v Prečini ob 5. uri pop. V sredo 13. junija, v Šmihelu ob 9. uri, v Rudolfovem (deklška šola) ob 10. uri

dop.; na Ruprčvrhu ob $\frac{1}{2}$ 2. uri, v Stopičah ob 3. uri, v Podgradu ob 5. uri pop. V petek, 15. junija, na Slatniku ob 1. uri, v Brusnicah ob 2. uri, v Orehovici ob 3. uri, v Beli cerkvi ob 4. uri, pri Zorkotu ob $\frac{3}{4}$ 5. uri, v Št. Petru ob $\frac{1}{2}$ 6. uri pop. Pregledovanje se vrši ob istih urah teden pozneje. V Rudolfovem dne 14. maja 1906. — Dr. P. Defranceschi.

(Toča) je dne 30. m. m. napravila silno znatno škodo krog Trebelnega na okrog. Mnogokje je vse uničeno. Natančnejih poročil pričakujemo.

(Tovarna strojev in železolivarna) K. & R. Ježek v Blanskem na Moravskem, ena največjih tovarn te stroke, priporoča v današnjem listu svoje izdelke, na kar naše kmetско ljudstvo s tem opozarjamo s pripombo, da tvrdka dopisuje tudi v slovenskem jeziku, kar je za kranjskega kmetovalca velikega pomena.

(Današnji list) obsega deset strani.

Gospodarske stvari.

— (Občni zbor c. kr. kmetijske družbe) bo v četrtek 7. junija t. l. dopoldne ob 9. uri v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. Želeti je, da se občnega zbora udeleže tudi Dolenjci v večjem številu in da pokažejo napram Gorenjcem in Notranjcem, da imajo dosti stanovske zavednosti.

— (Prašičja zaprtija odpravljena.) Z ozirom na ugodno zdravstveno stanje prašičjereje v novomeškem, krškem in črnomeljškem okraju je deželna vlada razveljavila vse zaporne odredbe in dovolila, da se prašičji sejmovi po Dolenjskem v polnem obsegu zopet odpro. Odprla se je tudi meja proti Hrovaški, tako da so odstranjene vse ovire dosedanje prašičje trgovine in prašičjereje. To vest bodo naši prašičjereji pozdravili gotovo z velikim veseljem.

— (Zadnja prašičja zaprtija) je znova pokazala, da se novomeški okraj veliko premalo peča z rejo plemenih svinj, in da smo zaraditega še zmeraj navezani na kupčijo s sosedno Hrovaško, ako hočemo zadostiti potrebam naše prašičjereje. Dokler bodo pa vladale take razmere, toliko časa smo izpostavljeni nevarnosti, da se prašičja kuga zanese v naše kraje, in nam povzroči take sitnosti in toliko škodo kakor to pot. Kaj bi ne bilo veliko bolje, da stopimo na lastne noge, da se osamosvojimo in poprimemo v prizadetih krajih v večji meri domače prašičjereje? Posebno v novomeškem okraju bi se moral z ozirom na težke izkušnje zadnjega časa položaj premeniti. Seveda bi bilo skrbeti poklicanim krogom pred vsem tudi za rejo potrebnih mrjascev v posameznih krajih, zlasti v trebanjskem in žužemberskem, pa tudi v novomeškem okraju, kajti primanjkuje jih v teh krajih povsod, kamor pogledamo. Vsaka občina naj bi tudi na to stran nekoliko skrbela! To bi bilo toliko lažje, ker bi se v vsaki občini gotovo dobili gospodarji, ki bi se odločili za rejo potrebnih mrjascev. Ali treba je začeti! Sedaj bi bil najugodnejši čas, da se v tej zadevi kaj ukrene, sicer bo vse zopet zaspalo! Pri prvi občinski seji naj se vzame stvar v pretres in razgovor, saj so kmetске občine poklicane, da skrbе tudi za take zadeve!

— (Kako vplivamo pri telicah, da postanejo dobre molznice.) Mlečnost krav se ravna po rodu in krvi. Po dobrih kravah dobiš navadno tudi dobre telice in dobre molznice. Veliko dosežemo pa tudi lahko sami, ako skrbimo za to, da se vime dobro razvija in da se živali zmeraj do čistega pomolzejo. Ako telice store ob zeleni krmi, je to za razvoj vimena zmeraj veliko več vredno, kakor če store po zimi in o času, ko manjka krme. Ob dobri zeleni krmi se vime najbolj razvija. Pa tudi z močnimi krmili, ki se pokladajo prvesnicam, se lahko močno vpliva na boljšo mlečnost. Skrbimo toraj pri takih živalih, da dobe saj nekaj mesecev po porodu prav dobro in zadostno krme, da se bo vime bolj razvilo in pospešujemo mlečnost tudi z dobro, krepko in čisto molžo.

— (Staje po naših hlevih) so skoro povsod pomanjkljive. Ne le da ne držé gnojnice in da se na ta način pogubi veliko dragocenega gnoja, ampak staje se tudi slabo nastiljajo in slabo z gnojem zadelavajo, če puščamo gnoj dlje časa pod živino. Navadno se gnoj zažej nabira, tako visoko, da živali komaj stoje, ker je zadnji konec dosti višji kakor

je prednji. Kaj je to prav? Po naših hlevih je treba gnoj redno izkidavati, staje same pa tako nastiljati, da bo živina lahko ležala in lahko stala. Če mora mlada živina z zadnjim koncem višje stati kakor s sprednjim, dobi rada vleknjen hrbet in sploh neugodne telesne oblike.

— (Čisti hlevi — najboljše sredstvo proti muham.) Muhe so naši živini veliko bolj škodljive, kakor si navadno mislimo. Ko bi pri nas nekoliko bolj preudarjali škodo, ki jo povzroče muhe v poletnem času po naših hlevih, bi jih gotovo bolj uničevali in zatirali, kakor delamo sedaj. Sedaj se pa proti muham navadno nič ne stori. „Muhe so bile in bodo,“ tako se najraje tolažimo in puščamo to nadležno golazen, da se dalje pomnožuje. Muha je zaraditega posebno škodljiva, ker se tako hitro množi in ker tako lahko zaplodi na tisoče in tisoče novih muh. Ker se muhe najraje tam diže, kjer je več nesnage in ker jih imamo prav zaraditega tudi pri nas dosti, zato je treba pred vsem snage, če jih hočemo odganjati. Skrbimo tedaj za čiste hleve, ki naj se redno kidajo in dobro prezračujejo. Ker se muhe najraje na stropu drže, je dobro, če imamo tikoma pod stropom stalen zračen preprih, ki odganja muhe. Kjer imajo prezračevalne luknje (line) pod stropom, odganjajo prav uspešno to golazen. Če ne moremo napraviti takih lin, naj se pa muhe love s sakom; na ta način se jih lahko pokonča na tisoče in tisoče, posebno v večernih urah, ko sedajo na strop.

— (Kratko navodilo glede škropljenja trt proti peronospori.) 1. Proti peronospori se škropi najmanj trikrat na leto. 2. Na 100 litrov vode se vzame 1 kg modre galice in 2 kg ugašenega ali pa 1 kg neugašenega apna; vsako se zase razstopi in se potem zmeša. Pri tem se ne sme rabiti železna posoda ali železno orodje. 3. Prvo škropljenje se vrši takrat, kadar so mladike zrasle pol metra dolge; to je najpozneje začetkom meseca junija. 4. Drugo škropljenje se vrši 3 tedne pozneje, torej koj po cvetju. 5. Tretje škropljenje se vrši 4 tedne po drugem, torej proti koncu meseca julija. 6. Pri vsakem škropljenju je treba tudi grozdje dobro poskropiti in nekaj časa poprej mladike privezati. 7. V mokrih, deževnih poletjih naj se škropi v krajših presledkih, torej vsaj štirikrat na leto. 8. Za vsako škropljenje je treba pripraviti svežo galico, ker stara ne učinkuje. 9. Na suho ali na zeleno cepljene trte je treba škropiti kmalu potem, ko so odgnale, in večkrat v kratkih presledkih. 10. Če je po škropljenju deževalo, preden se je galica dobro posušila, je treba škropljenje kar najhitreje ponoviti. — B. Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko v Rudolfovem.

— (Skrobotec po travnikih in košenicah.) Po naših travnikih in košenicah se nahaja mestoma prav veliko plevela, ki je znan z imenom „skrobotec“. Imenujejo ga zaraditega tako, ker škrobota seme, ako zrelo rastlino stresamo. Ta plevel spada med „napol-zajedalke“ in je zaradi tega škodljiv, ker se s svojim obilnim semenom močno razmnožuje in ker dozori tako zgodaj, da je do košnje že vse seme zrelo. Kjer raste ta plevel, tam ni nobene prave rasti. Zato pa je ta plevel zatirati. Najbolj storimo, da ga pokosimo, ko stopi v cvetje, ali pa, da ga popasemo v prvi mladosti. Ker je enoleten in se zamore pomnoževati le s semenom, ga na ta način najprej pokončamo.

— (Kje je najlepša trava?) Tam, kjer pride gnojnica blizu ali pa kjer se deževnica s cest odceja. To nam bodi migljaj, da je trava silno hvaležna za gnojnico in deževnico, ki je bogata na cestnih odpadkih. Ko bi pri nas gnojnico skrbno nabirali, koliko več krme bi se dalo pridelati! Koliko lepše vspehe bi lahko dosegli potem pri živinoreji! Zato pa ne držimo rok križem, ampak nabirajmo vse, kar je porabnega za gnoj. Za gnojnico pa delajmo gnojnične jame!

— (Plašenje vran, srak in kavk na koruznih njivah.) Na koruznih njivah, delajo te živali dvakrat v letu prav veliko škodo. Prvič ravno sedaj, to je ob času, ko koruza kali, drugič pa takrat, ko prične koruza zoreti, ko je še mlečna. Sedaj škodujejo te živali koruzi s tem, da jo, ko iz zemlje izkali, izključujejo, to je izrujejo, ter požrejo. Ko prične pa koruza zoreti, razcefrajo jej liče na klasju in požrejo več ali manj še mlečnega zrnja. Ker je škoda na ta način povzročena dostikrat prav velika, je gotovo le koristno, da navedemo sredstva, s katerimi se jej lahko izognemo. Za

kalečo koruzo pred temi živalimi obvarovati, napenjajo v dostih krajih prejo čez koruzne njive. To store na ta način, da prejo na kole, kateri so k fižolu nakolniku zatakneni privežejo, ter v gotovi visokosti sem ter tje čez njivo napnejo. Ako pa fižola nakolnika na njivi ni, tudi nalašč v namen plašenja navedenih škodljivcev kole po njivi zataknejo. To sredstvo ni slabo, da prav dobro je, le nekoliko drago je pa tudi. Drugo sredstvo, katerega se v ta namen posebno kmetovalci ob zgoranjem teku Krke, in v suhi krajini z najboljšim vspehom poslužujejo, je pa tole! Tam nesejo kak velik, že slab, to je ubit ali počen glinast lonc — kakoršne se za kuhanje v pečeh rabi — na sred njive, kjer ga na tla poveznejo, potem pa z večimi okoli njega v tla zapičenimi vejami deloma zakrijejo. Tako poveznjeni lonc, pride pod nekak vejnati šotor, v katerem ga je še dobro videti. Vrane, srake, kavke menijo baš, da jih čaka v takem šotoru kdove kak sovražnik, in res se njive ogibljejo, ter puste kalečo koruzo v miru. Kadar pa koruza že zoreti prične, in je še mlečna, preženejo se pa navedeni škodljivci zopet na več načinov. Ali se napne prejo po vrhah koruznih stebel na ta način, da se je ovije okoli takozvanih banderc. Ali se listje koruze ob robu njive z apnom poteli. Ali se kako vrano, srako, kavko z veliko zvižajo seveda ustrelji, ter na visok kol v koruzni njivi tako obesi, da jo veter z napetimi krilami v zraku sem ter tja maje. Najizdatnejše sredstvo je pa gotovo takozvano ogersko, katero v sledečem obstoji. Prav zgodaj zjutraj, ko spé vrane še v hosti, splaziti se je treba s puško v koruzo, se tam prav mirno na tla vleči, ter čakati, da se pričnejo vrane njivi bližati. Na to se dvakrat v zrak ustrelji in vrane, srake, kavke odlete, ter se take njive več dni ogibljejo, na kar je sredstvo ponoviti.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

G. dr. Jak. Schegula za drugo polletje 25 K. Po dr. K. Slancu „konvencionalna kazna“ 200 K. G. Jan. Jakše, gostilničar 2 K. Neimenovana 2 K. Veleč. g. kaplan J. Bernard 10 K. Novomeški osmošolci 10 K.

Hlapca konjarja

sprejme pod prav ugodnimi pogoji neko večje gospodarstvo v bližini Novega mesta takoj. Katero gospodarstvo, pove uredništvo Dolenjskih Novic. (116-0-1)

Dražbeni oklic.

E 255/6
21

Po zahtevanju g. Reiner Josipa, protok. firme na Dunaju IX. Marije-Terezije cesta 9 zastopane po dr. Alojziju Ružički, odvetniku na Dunaju I. Marije-Terezije cesta 10 bo vsled naredbe c. kr. višjega deželnega sodišča v Gradcu z dne 17. aprila 1906, o. št. Ne II 149/6 dne 4. julija 1906 dopoldne ob 1/2 10. uri pri spodaj oznamenjenem sodišču v izbi št. 6 dražba nepremičnin. 1. vl. št. 1082 kranjske deželne knjige, graščine Zaloške (Breitenau), ležečih v davčni občini Gor. Straža in Jurka vas, na katerih se nahaja grad s stanovanjskimi in gospodarskimi poslopi, opekarna s krožno pečo; 2. vl. št. 1048 iste deželne knjige, graščina Luknjiška (Luegg), ležeč v davčni občini Prečina, na kateri je grajska razvalina. K obema graščinama spadajo zemljišča razne obdelavne vrste.

Prvo zemljišče ima tudi razno pritliklino v živini, gospodarskem in tovarniškem orodju, drugo zemljišče nima nikake pritlikline.

Nepremičninama, kateri je prodati na dražbi, je določena vrednost in sicer prvi, ki obsega krog 343 ha zemlje 250.586 K 25 h, njenim pritliklinam 41.964 K 70 h; drugi nepremičnini, ki obsega krog 47 ha zemlje 14.295 K 75 h. Najmanjši ponudek znaša za nepremičnino vl. št. 1082 167.057 K 50 h, nje pritlikline 27.976 K 50 h; za nepremičnino vl. št. 1018 9.530 K 50 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se stem odobrujejo in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjenem sodišču v izbi št. 5 med opravljenimi urami. Varsčina (vadij) pri dražbi znaša desetino cenilnih vrednosti.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem,

odd. II. dne 24. maja 1906.

(118-2-1)

Loterijske številke.

GRADEC,	19. maja	6	29	32	44	43
TRST,	26. maja	3	9	13	42	47

Dražbeni oklic.

E 591/5
23

Po zahtevanju gospoda Josipa Reinerja, prot. tvrdke na Dunaju, IX. Maria-Teresienstrasse 19 zastopane po dr. Alojziju Ružički, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Maria-Teresienstrasse 10 bo dne 4. julija 1906 dopoldne ob 1/2 10. uri pri spodaj označenem sodišču v izbi št. 6 dražba nepremičnin 1. vl. št. 827 d. o. Prečina in 2. vl. št. 325 d. o. Jurka vas, obstoječih ad 1. iz gospodarskega dvorca parc. št. 93, gospodarskega poslopja parc. št. 90, svinjskega hleva in mlina s žago parc. št. 84, hiše v Podgori parc. št. 257/3 ter 130 ha zemljišča; ad 2. pa iz hiše in gospodarskih poslopij na Derganjih Selih parc. št. 149 in iz 33 na zemljišča

Navedena zemljišča obstoje iz njiv, gozdov, travnikov, vinogradov in pašnikov, ter so iz dežne knjige odpisani deli graščine Zaloške (Breitenau).

Nepremičninam, katere je prodati na dražbi, je določena vrednost in sicer poslopij 8310 K, zemljišč 69774 K, odnosno poslopij 250 K zemljišč 9603 K.

Najmanjši ponudek znaša gledé nepremičnin pod vl. št. 827 d. o. Prečina 52056 K, glede nepremičnin pod vlož. št. 325 d. o. Jurka vas 6568 K 68 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knj. žni izpisek, hipotekarni izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjenem sodnji, v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Varsčina (vadij), ki je položiti pri dražbi, znaša desetino označene cenilne vrednosti.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodišču, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj označene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem,

odd. II. dne 23. maja 1906.

(119-2-1)

Častna izjava.

Podpisana Johana Klun, posestnica v Rudolfovem št. 109., obžalujem in preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih govorila proti gospej Leopoldini Schegula iz Rudolfovega v zadevi meje med najnima vrtoma, ker so bile moje obdolžitve popolnoma neosnovane.

Zavezujem se tudi, da bodem odslej pustila gospo Leopoldino Schegula in njene otroke na njih vrtu pri miru ter da jih ne bodem več ogovarjala.

Ob enem se zavezujem, plačati v roke g. dr. Schegula za novomeško dijaško kuhinjo znesek 50 K takoj.

Rudolfovo, dne 29. maja 1906.

Johana Klun.

M. U. dr. A. Praunseis

zobozdravnik (115-3-1)

iz Ljubljane, Marijin trg 3 ordinira
v hiši g. Apolonije Zurec
v Rudolfovem, Glavni trg 94
in sicer kakor dosedaj tudi za naprej
redno vsak pondeljek za zobobolne.

Vsakovrstne zobe in plombe.

Vinogradniki pozor!

Edini pravi cepilni gumi „Excelsior“

Ni res, da ima edino le en trgovec v Novem mestu glavno zalogo in zastopstvo tega gumiya, kakor se je po farah oklicalo in po reklamah naznanjalo.

Res je le, da kakega glavnega zastopstva ali zaloge za Dolenjsko doslej sploh nobeden nima, ker se je in še ta gumi prodaja tudi v sledečih špecerijskih trgovinah:

S. Bergant, A. Gustin, J. Picek v Novem mestu

(121) in J. Pikl v Bršljinu.

Najboljša pristna vina

priporoča po najnižji ceni Antonija Lakner v Kandiji

nasproti žagi g. Košiček-a. (86-5-3)

V kovačnico sprejem (108)

učenca in pomočnika.

Frd. Lesjak, v Klevevžu, pošta Šmarjeta (Dolenjsko).

Trgovski učenec (94-0-3)

kateri je dovršil vsaj jeden gimn. razred, se sprejme za takojšnji vstop v manufakturni in modni trgovini Jos. Morauc v Rudolfovem.

Izurjene žagarje (97-0-3)

na rešetke (Gattersäger)

sprejme takoj lesna trgovina v Vrbovskem na Hrvaškem. — Več se izve pri graščinskem oskrbništvu na Ruprčvrhu pri Rudolfovem.

RAZGLAS.

Podpisano županstvo sprejme enega provizoričnega mestnega stražnika (policista)

z letno plačo 720 K (začasno) in prosto obleko in obutev. — Prosnje je vložiti na podpisano županstvo do 15. junija t. l. ter mora prosilec dokazati, da je avstrijski državljani, vsaj 24 let, a ne čez 35 let star, neomadeževanega obnašanja, zdravega in krepkega života ter več slovenskega jezika v govoru in pisavi. — Prosilci, ki so bili vojaki ter izobraženi in razumejo več jezikov, ali, ki poznajo mestne odnošaje, imajo prednost pred drugimi prosilci.

Mestno županstvo v Rudolfovem,

1. junija 1906.

(117)

Družinski blaginji je posvečena skrb naših gospodinj!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je edina sladna kava, ki dobiva po Kathreinerjevem načinu posebnega proizvodnje priljubljeni vonj in dobri okus zrnate kave. Njene velike, vobče priznane zdravstvene prednosti so čestokrat poudarjali najodličnejši strokovnjaki znanstva.

Poleg izdatnega prihranka v vsakem gospodinjstvu je vsakdanja uporaba zlasti za mladino neprecenljive vrednosti!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime KATHREINER in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno — znamko »župnik Kneipp«. —

(120-3-1)

VINO

Tvrška G. Benuzzi & Comp. v Trientu

priporoča cenjenim gostilničarjem in posestnikom svoja

garantirano naravna

bela, rudeča in črna vina od 16 krajcarjev naprej proti plačilu v 4 mesecih poslano v lastnih sodih na postajo v Trient.

Pri odjemu ednega vagona znatno znižane cene, vzorci se razpošiljajo franco in zastonj.

Za časa košnje priporoča tudi dobro vino (Halbwein) za delavce ter se cenjeni gospodarji vljudno vabijo, ker je cena le samo 13 krajcarjev liter, da vsaki za poskušnjo naroči 100 l ter zagotovi tvrška v vsakem oziru najboljšo in reelno postrežbo.

Naročila se prosi pošiljati na glavnega zastopnika **K. Novak**, Ljubljana, Nove ulice 3, ali pa naravnost na tvrško.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni **6** dni
 izvrstna prilika za potovanje in ostane
 z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
 "Amerika" 24.000 ton
 "Kaiserin Augusta-Victoria" 25.000 ton
 (kakor do sedaj velik parniki z 8-12.000 tonami)
 Pobjasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
 Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

za prvo sv.
 obhajilo
 Podobice
 prav lepe in v vsaki velikosti se dobijo v prodajalni J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Deček v starosti 13—14 let, ki bi imel veselje do čevlarske obrti, sprejme se po dogovoru tudi v lastno oskrbo z vsemi potrebnimi stvarmi
Vinko Kaušek, (88-3-3)
 čevljar v Smolinivasi št. 11 pri Novem mestu.

Prodaja prve košnje nemške detelje in trave na Skrabčevem posestvu na Dvoru pri Žužemberku se bode
 vršila dne 3. junija ob 2. uri popoldne.
 Obe vrste so izvanredno lepo vspele. Kozolci in shrambe tudi za dalno uporabo se dobé za nizko plačilo. (108)

Učenec za trgovino z mešanim blagom, čez 14 let star, nekoliko nemškega jezika zmožen ter iz poštene hiše, se sprejme pri
J. Razboršek-u v Šmartnem pri Litiji. (52-6-5)

Hiša blizu Fužine
 v Dol. Kotu št. 14., p. Dvor, Dolenjsko, s zraven spadajočim zemljiščem
 je na prodaj.
 Ker leži na prav lepem prostoru ob državni cesti, je jako pripravna za gostilno. Natančneje se izvé pri lastniku ravno tam. (111-3-1)

Trgovskega vajenca
 sprejme tvrdka H. Stancer v Krškem.

Pozor! Pozor!
Naznanilo.
 Podpisana uljudno naznanjata, da se v Novem mestu brivnice zapirajo počenši od
1. junija t. l. ob nedeljah in praznikih točno opoldne.
 Z ozirom na nedeljske goste z dežele je želeti, obisk p. n. novomeških gostov že ob sobotah.
 (104) Odličnim spoštovanjem
J. Svetec, J. Karas,
 brivca v Novem mestu.

Na prodaj ima dobro ohranjeni
šivalni stroj
 po jako nizki ceni Okrajna bolniška blagajna v Rudolfovem. (113)

Vino
 izvrstno, lastnega pridelka, prodaja se po jako nizki ceni v
grajščini Bajnof
 pri Rudolfovem.

JOS. MORAUC
 okrajni zastop
Rudolfovo glavni trg c. kr. priv. **Rudolfovo** glavni trg
 Assicurazioni Generali
 priporoča svojo bogato zalogo najrazličnejšega
manufakturnega in modnega blaga.
 Postrežba točna in solidna. Priporočam se velespoštovanjem **Jos. Morauc.**

(1-24-11)

Prodajalne
se spoznajo
na
tej podobi,

v katerih se
dobivajo edino pravi
SINGER-jevi
šivalni stroji

Singer Co. del. družba šivalnih strojev
v Novem mestu, Glavni trg št. 88.

Krojač

(93-3-3)

samostojen, oženjen, dobro izvežban tudi za sejmarsko delo,
sprejme se pri F. Skušek, trgovcu v Metliki.

M. CERAR v Domžalah

— tvornica slamnikov —

se priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
v obilo naročanje vsakovrstnih slamnikov.

Cene nizke, postrežba točna. (85-3-3)

ŽENSKE LASE

(234-24-15)

zmešane in rezane, kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec
las naj se prepriča, da plačujem od zdaj ysekakor najvišjo ceno.
Izdelujem vsa vlasuljarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice,
kite in umetne slike iz las po najnovejšem načinu. — V zalogi
imam najfinejša mila svetovnoznane trdke H. Kielhauser,
Gradec, kakor tudi znano Bergmannovo lilijino milo z znamko
„dva rudarja“. Dišave za obleko in mnogo priznana tekočino
Bay-Rum, katera rabi proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočujem **Ivan Svetec,**
brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Gostilna **FERLIČ**, Glavni trg.

Zobozdravnik

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7

Amerikanske zobe.
Vsa zobotehnična dela.

Amerikanske zobe
se v konces. ateljeju

O. SEYDL izvršujejo.

Ordinira vsaki ponedeljek od 10.—5. ure.

(37-9-8)

Najboljši
in
najcenejši

šivalni
stroji

dobé se edino le v manufaktorni in modni trgovini pri
Jos. Morauc-u v Rudolfovem.

(92-3-3)

Pristni „Excelsior gumi“

za cepljenje trt, rafija in najfinejše nože
za cepiti v veliki zalogi pri

Adolf-u Gustin-u,

trgovina s železnim in specerijskim blagom in c. kr. prodaja smodnika
v Novem mestu. (103-3-2)

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

(266-20-13)

KAPLJICE SV. MARKA.

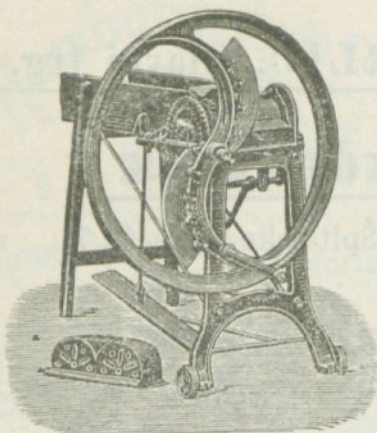
Te glasovite in nedosegljive „Kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo vporabo. Osobito
odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in
spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo
in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborna proti hripavosti in
prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice.
Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetški hiši.
Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg
št. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v	3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v	4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v	

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena
nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim vspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barič,
župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno leta 1360.

Tovarna strojev in železolivarna K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in od-biralnikov (trierjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, ben-cinovih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji.

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta štev. 31.

Nova hiša na prodaj ali v najem.

Hiša št. 41 v Žabji vasi se iz proste roke proda. Hiša je pripravna za kacega penzionista ali uradnika. Zraven je tudi do dva joha posetve, hlev, svinjak in kozolec. Proda se pa tudi sama hiša s sadnim vrtom. — Prodajam tudi nad studentem v Žabji vasi zemljišče za stavbo hiš, na katerem se nahaja pesek in kamenje, po 1 krono kvadratni meter.

Več se izve pri lastniku A. Nečimer v Žabji vasi ali v Rudolfovem št. 60. (95-4-3)

Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega belega, črnega in rudečega starega in novega vina, domače rakije, brinovca in finega namiznega olja iz oljk po primerno nizkih cenah.

Ivan Pujmann,

(83-16-3)

vinogradnik in trgovec (Vodnjan Dignano-Istra).

Mlin s tremi tečaji in s tremi stopami je iz proste roke na prodaj.

Zraven spadajo hlev, klet, trije svinjaki, kozolec in nekaj zemljišča.

Natančneje se izve pri Karl Fink-u v Smoleni vasi št. 57., pošta Novo mesto. (110-3-1)

Proda se iz proste roke za prav nizko ceno na Jami poleg Dvora: (109)

Prostorna hiša v dva konca, zraven hiše hlev, nekaj njiv, hoste in vinograd. Več se izve pri Franc Wokač-u v Kandiji pri Novem mestu in na Dvoru v trgovini Karl Wokač-a.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v AMERIKO je s parniki

„Severonemškega Lloyd“

iz

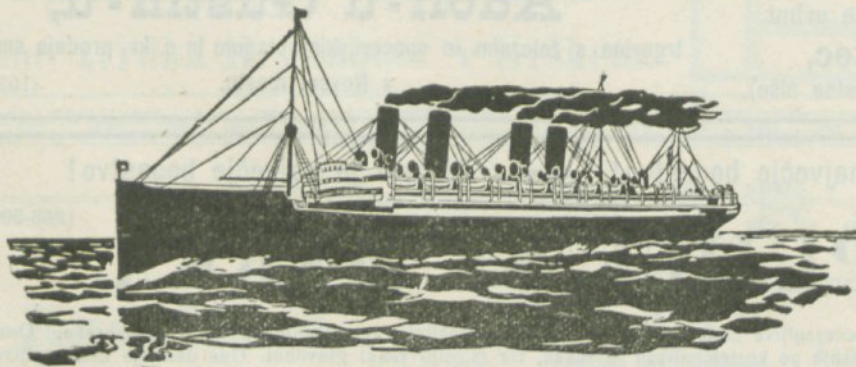
BREMENA

NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki: Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Pozor! Berite!

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

(83-24-8)

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa, potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno.

Postrežba poštena, rečna in solidna. — Potnikom, namenjenim v zapadne države, kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Waschington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.